előadást tartott. A folyóirat többi közleményei főleg az Egyesület életével vannak kapcsolatban.

Magyar Tanítóképző f. évi októberi számát *Dr. Tóth Antal*nak: *A játék az újabb lélektan megvilágításában* c. jeles cikke vezeti be. *Rozsondi Károly: A logika tanítása és a tanítóképzés* c. tanulmányában e tárgynak az iskolák, elsősorban a tanítóképzők többi tárgyaival való kapcsolatait keresi, majd síkra száll a logikus tanítás elvéért, mely végeredményképpen azt célozza, hogy keveset, de logikusan és alaposan tanítsunk. A mai iskolák ez ellen a fontos elv ellen, — nem törődvén a tanulók túlterhelésével, — sokat vétenek. — A következő cikkben *Mácsay Károly:* a f. év nyarán a budai tanítóképzőben rendezett *iskolafelügyelői tanfolyam* programmjáról nyújt beszámolót. A folyóirat gazdag *Irodalom* rovatából kiemeljük: *Dr. Mester János: Az olasz nevelés a XIX. és XX. században, Dr. Becker Vendel: A magyar alsófokú gazdasági szakoktatás problémája és annak megoldása, Csekő Árpád: A tanítóképző-intézeti és elemi iskolai tanításba tervszerűen beillesztett mennyiségtani és fizikai kísérletek* c. művekről írt ismertetéseket, *Dr. Somogyi Lajos, Jaloveczky Péter,* illetőleg *Rozsondai* Zoltán tollából.

Magyar Középiskola folyó évi novemberi számában *Dr. Csapody Vera: Módszer és osztályjellem* c. tanulmányában gazdag pedagógiai tapasztalataival igazolja, hogy a jó tanár és nevelő eljárásaiban és módszerében mindig megfontolt bölcseséggel alkalmazkodik egy-egy osztály növendékeinek szellemi és lelki struktúrájához. A tanulmány ezenkívül igen sok értékes adatot tár fel a tanítás technikájával kapcsolatban is, egyben érinti az objektív osztályozás szükségességét is. Itt nagyon helyesen megállapítja, hogy a középiskolák csak úgy tudnak megszabadulni a reájuk nehezedő nagy tömegektől, ha a különböző iskolák osztályozását teszt-rendszerrel, vagy más megfelelő osztályozási rendszerrel közös nevezőre lehet hozni. — *Kiss Kálmán: A jó tanári munka* címen ír igen értékes fejtegetést. Szerinte az új szellemű középiskolák tanárait nevelő-oktató munkájukban: a tudományos és gyakorlati pedagógiai szaklapok olvasása, bemutató órák tartása, tanítások leírása, magunk és mások iskolai tapasztalatainak megbeszélése, óravázlatok készítése, tankönyv-reform, vezérkönyvek kiadása támogatnák érdemlegesen. *Bodrossi Lajos: A II. oszt. természetrajz módszeres feldolgozása* címen ír metodikai rövid tanulmányt. A folyóirat gazdag *Irodalom* rovatából felemlítjük: *Fénelon: A leányok neveléséről* c. (fordította *Sebes Gyula)* most megjelent jeles műről és *Dr. Király István: A tökéletesedés útja* c. műről megjelent ismertetéseket.

Kratofil Dezső.

Iskola és Egészség. IV. évfolyamának 1. számából a következő tanulmányokat emeljük ki: *Csekey László: A balkezességről.* Meg kell különböztetnünk részleges, rejtett és teljes balkezességet. A balkezesség gyakran jár együtt beszédhibával, ami arra mutat, hogy a kettőt egy közös szervi rendszer fejlődési zavara hozza létre. Ez azonban nem a beszédközpont áthelyeződési, hanem a mozgási és beszédközpont közötti pályarendszer kialakulásával magyarázható. Nagyszámú vizsgálat, azonkívül sok lángelme példája (Michelangelo, Leonardo, Franklin, Beethoven, stb.) azt mutatja, hogy a jobb- és balkezesek között intelligencia-különbség nem állapítható meg. A balkezesség önmagá-

ban nem jelent súlyos fejlődési rendellenességet. Éppen ezért felesleges, de eredménytelen is a teljes balkezességről való leszoktatási kísérlet, sőt hátrányos lehet. Éppenúgy kudarcot vallottak azok a törekvések, amelyek mindkét kéz ügyességének azonos kifejlesztését célozták. Balkezeseknél csak mérsékelten gyakoroltassuk a jobbkezet, ügyességet kívánó mozdulatokat bízzunk ezeknél a balkézre. — *Zemplényi Imre iskolaorvos: A testi fenyítésről* írt tanulmányához megjegyzi a szerkesztőség, hogy nem ért egyet szerzővel mindenben. Érthető. A cikk írója tagadhatatlanul súlyos okokat hoz fel a testi fenyítés néha elkerülhetetlen szükségességére. Szükségesnek tartja, hogy a pedagógus is élhessen ezzel a fegyelmezési eszközzel. Javallja, a pálcát a farizomzatra és a tenyérre. Annál is inkább meg kellene szerinte ezt engedni, miután a tilalmakat általában úgy sem tartják be a pedagógusok. Nem azt tartja jó pedagógusnak, aki sohasem veri meg a gyereket (a más gyerekét), hanem akinek ritkán van erre szüksége. Végső eredményül megállapítja, hogy a testi fenyítés elvi ellenzése ezidőszerint tárgyilagos alapon állónak nem ismerhető el. A folyóirat szerkesztőségével együtt mi is hisszük, hogy ezt a tanumányt értékes vita fogja követni. Nem ez lesz az első vita e kérdésben. Ujat bizonyára keveset fogunk hallani, csak új mezben fog jelentkezni a „mindenáron tekintély" régi elve. (Nemzeti szociálizmus, stb.) — *K. Nehrebeczky Irma: Koncentráció a polgári leányiskola egészségtan tanításában* címen az iskolaorvosokkal ismerteti, hogy az egyes szaktárgyak tanárai miben és mennyiben készítik elő és támogatják őket testtani és egészségtani oktató, nevelő munkájukban. — *Keleti Imre* a németországi szabadlevegős-iskolai mozgalmat ismerteti.

Magyar Pedagógia szept.—okt. száma *Barankay Lajostól* közöl egy tanulmányt *Nemzet és műveltség* címén. A tanulmány alapja Fichte beszédei a német nemzethez. Rámutat a nép, állam és nemzet fogalmi különbségeire. A nemzet fogalma képviseli a magasabb értéket. Mint kultúrális-erkölcsi fogalom, a műveltséggel, főképpen a humanisztikus műveltséggel nem kerülhet ellentétbe. Önmagában álló egyetemes műveltség nincsen, mert a „műveltség az abszolut értékek és valamely nemzetbe tartozó egyének közös függvénye." A politikai hatalom, az állam is, mint a történeti fejlődésből látható, mindig jobban símul az általános műveltséghez, tehát nemzeti célokhoz. Ez áll a diktatórikus államformákra is (Olasz- és Németország). Mert csak a külső szemlélőnek látszanak ezek diktatúrának, de nem az arra nézve, aki belső meggyőződéssel bennük él, s a benne kifejeződő nemzeti gondolatnak önként, belátásból rendeli alá egyéniségét. Mindezekből arra a következtetésre jut, hogy az igazi nevelés akarva sem lehet más, mint többé-kevésbbé nemzeti.

Gálffyné Tarczay Erzsébet a leányközépiskolák reformja kapcsán az egyes tantárgyak anyagához, terjedelméhez és módszeréhez fűz megjegyzéseket. — A folyóirat ezeken kívül több könyv kiváló ismertetését és méltatását adja. E kritikai cikkek közül kiemelendőknek látjuk Kornis Gyula: Egyetem és politika; Spranger Eduárd: Közerkölcs és személyes erkölcsiség; Varga Béla: A paedagógia alapkérdése; Domokosné—Blaskovich: Az alkotó munka az Uj Iskolában; Dr. Harsányi István: A hazugság, mint nevelési probléma c. művekről írt ismertetéseket.

Matzkó Gyula.